

Kirjeäänestysasiakirjojen käsittely

Keskusvaalilautakunta 28.11.2023 § 41
2463/00.00.00.02/2023

Valmistelija kaupunginlakimies Niclas Sundman, niclas.sundman@salo.fi, 02 778 2059

Ulkomailla koko ennakoäänestysajanjakson ja vaalipäivän asuvat tai oleskelevat voivat äänestää yleisissä vaaleissa kirjeitse ulkomailta. Kirjeäänestystä haluava äänioikeutettu tilaa kirjeäänestysasiakirjat ulkomaille, ne saatuaan äänestää ja palauttaa äänensä lähetekuudessa Suomeen oman koti- tai väestökirjanpitokuntansa keskusvaalilautakunnalle.

Kirjeäänestysmateriaalien tilauspalvelu presidentinvaalin 2024 osalta on auennut 28.10.2023. Ohjeet kirjeäänestysten asiakirjojen tilaukseen, äänestämiseen ja äänioikeutta koskevien asiakirjojen toimittamiseen keskusvaalilautakunnalle löytyvät vaalit.fi-sivustolta.

Säännökset kirjeäänestyksestä ovat vaalilain 66 a § - 66 h §:ssä.

Kirjeitse äänestäminen on mahdollista aikaisintaan 38. päivänä ennen vaalipäivää eli 21.12.2023, jolloin ehdokasasettelu on vahvistettu Helsingin vaalipiirilautakunnassa. Kirjeäänen tulee olla perillä äänestäjän oman koti- tai väestökirjanpitokunnan keskusvaalilautakunnalla viimeistään 2. päivänä ennen vaalipäivää ennen kello 19 eli viimeistään perjantaina 26.1.2024 ennen kello 19.

Kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisesta keskusvaalilautakunnassa on vaalilain 66 g §:ssä säädetty seuraavaa:

”Kunnan keskusvaalilautakunnalle saapuneet kirjeäänestysasiakirjat tarkastetaan noudattaen, mitä 63 §:ssä säädetään.

Kirjeäänestys on 63 §:n 1–3 momentissa tarkoitettujen syiden lisäksi jätettävä huomioon ottamatta, jos:

1) kirjeäänestyksen lähetekuoreen tehtyjen postitus- tai lähetysmerkintöjen perusteella ei voida varmasti vakuuttua siitä, että kuori on postitettu tai lähetetty ulkomailta;

2) kirjeäänestyksen vaalikuori on avonainen ja voidaan päätellä, että avonaisuus johtuu muusta kuin vaalikuoren teknisestä toimimattomuudesta, tai muutoin sellainen, ettei varmasti voida vakuuttua, että äänestys on tapahtunut laissa säädetyin tavoin;

3) kirjeäänestyksen lähetekirjeestä puuttuvat 66 d §:n 5 momentissa tarkoitettujen kirjeäänestyksen todistajien allekirjoitukset.

Kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisen jälkeen keskusvaalilautakunnan on vaalisalaisuus säilyttäen avattava hyväksytyt kirjeäänestyksen vaalikuoret, leimattava niissä olevat äänestysliput ja suljettava leimatut äänestysliput 50 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin vaalikuoriin. Leimaaminen ja uudelleen kuoritus on tehtävä muissa kuin aluevaaleissa ja kuntavaaleissa ennen kuin vaalikuoret toimitetaan 64 §:n mukaisesti vaalipiirilautakunnalle sekä aluevaaleissa ja kuntavaaleissa viimeistään vaalipäivää edeltävänä lauantaina ennen kello 15:tä.”

Kirjeäänestys on vaalilain 63 §:n mukaan jätettävä huomioon ottamatta, jos

1) ennakkoon äänestänyttä henkilöä ei ole otettu äänioikeusrekisteriin;
2) vaalikuoreen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva taikka muu asiaton merkintä; (5.4.2002/247) [HE 1/2002]

3) lähetekirje on niin puutteellinen tai epäselvä, ettei varmasti voida vakuuttaa, onko äänestys tapahtunut laissa säädetyin tavoin, tai päätellä, kuka on äänestänyt.

Koska kirjeäänten osalta keskusvaalilautakunnan virkailijat avaavat vaalikuoret ja leimaavat äänestysliput, on tarpeen määritellä ne henkilöt, joiden läsnäollessa mainitut toimenpiteet suoritetaan. Vaalisalaisuuden tulee säilyä koko käsittelyn ajan.

Esittelijä	Kaupunginlakimies
Päätösehdotus	Keskusvaalilautakunta määrää, että kirjeäänestysten vaalikuorten avaaminen, äänestyslippujen leimaaminen ja niiden sulkeminen ennakkoäänestyksen vaalikuoreen suoritetaan sihteerin ja vähintään kolmen muun samanaikaisesti paikalla olevan henkilön toimesta.
Päätös	Esittelijä täydensi päätösehdotustaan seuraavasti: Keskusvaalilautakunta määrää, että kirjeäänestysten vaalikuorten avaaminen, äänestyslippujen leimaaminen ja niiden sulkeminen ennakkoäänestyksen vaalikuoreen suoritetaan sihteerin tai hänen valtuuttamansa sekä vähintään kolmen muun samanaikaisesti paikalla olevan henkilön toimesta. Keskusvaalilautakunta hyväksyi esittelijän täydennetyt päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	-